

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Men schrijft in
te Tongeren, bij M. COLLÉE, uitgever
& eigenaar van dit blad, groote Markt,
n° 51.
De *Postrijder* verschijnt 's dinsdags
's donderdags & zaterdags.

Abonnement

binnen de stad, 7 fr. per jaar.
buiten de stad, 8 fr. »
Een blad afzonderlijk, 15 centimen.
Aankondigingen, 15 centimen per
drukregel.

TONGEREN, DEN 10 JANUARI.

NIJEUWJAARSGIFTEN

AAN PIUS IX.

2de LIJST.

Bedrag der vorige lijst.	fr. 369,00
M. Liesens-Claesen, négociant à Tongres	» 5,00
Hubertine Systemans, servante à Namur	» 5,00
Onbekend van Vechmael	» 5,00
»	» 5,00
»	» 2,00
Onbekend van Tongeren	» 2,00
Pétrus Vandenberg van Millen	» 0,50
Pétrus Martens van Membrebruggen.	» 80,00
De geb. Christiaans van Tongeren	» 10,00
Naamloos.	» 10,00
Totaal.	» 665,50

Ze dreigen weêr.

Volgens de *Etoile* zal de doctrinaire partij in de Kamer, binnen kort, gedruisch maken over de kwestie der kerkhoven.

Het schijnt dat de kwestie niet gaat naar den wensch der Baratisten, en wij nog niet genoeg in onze dierbaarste belangen gekrenkt worden.

Laat ons opmerken, dat het ministerie onplichtig zijn zal aan de ophaling van die « verbitterende debatten, » die de Koning verzocht had te laten rusten, om zich in deze zitting uitsluitelijk met stoffelijke zaken bezig te houden.

Het ministerie heeft verder niets gedaan om die debatten te doen ontstaan; in tegendeel, toen wij vroegen dat er eindelijk, definitief, eene wet op de kerkhoven zou voorgedragen worden, heeft men zelfs niet naar ons geluisterd.

Welnu, zal het ministerie eindelijk zien, dat er geen stilstand van wapens met de logie kan gesloten worden? Zal het zien, dat het ongelijk heeft gehad, zooveel en zoolang aan die venerabelen toe te geven?

Het is juist die toegeving, welke hun zoo stoutmoedig heeft gemaakt — en echter had die toegeving des te minder mogen plaats hebben, dewijl eene aanzienlijke meerderheid des lands hen, in de kiezingen veroordeelde.

Het kabinet heeft al te veel, zeggen wij naar het liberaal « gedreig » geluisterd; vele liberale burgemeesters zijn daardoor herbenoemd geworden, terwijl men hen met alle recht en reden had kunnen vervangen; vele andere vacante plaatsen zijn door, voor

het oogenblik nog vermomde doctrinaires, aangevuld; wetten, die niet achterwege konden blijven, werden voor dat gehuil verlaten.

Nog eens, wat heeft het kabinet nu met al zijne langmoedigheid en zwakheid gewonnen? Had het in legendeel, in al het bovengemelde, gedaan wat de doctrinaires zelve deden, toen zij aan het bestuur waren, het zou de tegenpartij tot meer ontzag hebben gedwongen; het zou zijne eigene partij niet zoo roekeloos hebben verzwaakt en ontmoedigd.

De *Bien public* deelt een brief mede, die door Mgr. Lachat, bisschop van Bazel (Zwitserland), aan een notabelen persoon van Brussel is gezonden. In dien brief spreekt de hoogachtbare prelaat over de hatelijke vervolging, waarvan de katholieke geestelijkheid in Zwitserland het voorwerp is. Wij deelen hier eenige zinsneden uit den brief mede, overtuigd dat de katholieken dezelve niet zonder eene smartelijke ontroering zullen lezen:

« Ik heb in mijn bisdom, zegt Mgr. Lachat, een honderdtal priesters, die van alle hulpmiddelen zijn beroofd, daar zij van hunne pastorieën zijn verjaagd en door schismatieken zijn vervangen.... Het grootste getal priesters van den Jura zijn met zware geldboeten getroffen, om gedoopt, het huwelijk ingezegend of gepredikt te hebben. Verscheidene zuchten in de gevangenis voor dezelfde reden; zelfs eenigen omdat zij de H. Mis hebben gecelebreerd. Wereldlijke personen zijn zelfs aangehouden omdat zij geweigerd hadden aan de schismatieken de sleutels van de kerken af te geven. De Bondsraad heeft, op de reklamen der katholieken van Jura, wel beslist dat men den bijzonderen godsdienst vrij moet laten, dat wil zeggen als hij in een bijzonder huis wordt gecelebreerd; maar dewijl het de vervolgers zelve zijn, die er over moeten oordeelen, kunnen zij op hun gemak de priesters moeilijkheden en last aandoen. Onze kerken, waarvan de schismatieken meester zijn, blijven ledig, dewijl het overgroot gedeelte der bevolking van hen niets wil hooren; maar de schuren, en andere plaatsen, waar onze katholieke priesters het H. Misoffer opdragen, kunnen de menigte niet bevatten. Nogtans ontbreekt aan onze priesters alles voor het celebreren van de H. diensten, aangezien het gouvernement met de uiterste strengheid al de voorwerpen van den godsdienst heeft verboden verklaard. Alles: kerken, pastorieën, fondatiën, gelden der kerkfabrieken — die een onbetwistbaren eigendom der katholieken

zijn, — alles is afgenomen, en de geestelijkheid is van hare traktementen beroofd. Ziedaar een deel van ons lijden, dat elken dag nog verergert; onder onze pastoors zijn er grijsaards, die 40 a 50 jaren de geestelijke bediening met den meesten iever hebben uitgeoefend.

De gewezen maarschalk Bazaine heeft verleden donderdag avond Trianon verlaten en is 's anderendaags, na eene reis van vier-en-twintig uren, op zijne bestemde plaats aangekomen.

Men had de meeste voorzorgen genomen, ten einde het vertrek van Bazaine geheim te houden. Woensdag avond kwam M. de Broglie hem verwittigen, dat zijn vertrek waarschijnlijk gedurende den dag van donderdag zou plaats hebben, en, daar men hem het juiste uur niet kon bepalen, verzocht men hem, zich van 's morgens af voor het vertrek gereed te houden. De gevangene, die gevreesd had door het bevel van te vertrekken verrast te worden, had zijne toebereidsels reeds sedert meer dan acht dagen gemaakt. Hij moest dus slechts aan zijne familie vaarwel zeggen, want hij had den wensch uitgedrukt, bij zijn vertrek alleen door zijn getrouwen Vilette vergezeld te worden, die de toelating had bekomen zijn gewezen opperhoofd tot op den dorpel van de Staatsgevangenis te vergezellen.

Enige minuten voor 5 ure hield een rijtuig met twee peerden gespannen voor de poort van Trianon stil, en men kwam den maarschalk verwittigen, dat hij zich moest op weg begeven.

Het zou onmogelijk zijn het afscheidsceneel te beschrijven dat hierop volgde en waarin echter de gemalin van den maarschalk eene waardigheid en zielskracht aan den dag legde, die van eene kristelijke gelatenheid en het geloof in een beter leven getuigde. De wanhoop van zijn oudsten zoon was zoo groot, dat men er moest in toestemmen, het kind bij den maarschalk in het rijtuig te zetten. De reis liep voorspoedig af en de minister van binnenlandse zaken ontving avond, ten 9 ure, de tijding vande aankomst van Bazaine op het eiland St-Marguerite.

Tongeren, den 9 januari.

Mijnheer de opsteller,

Het droevig schouwspel van eenen mensch die sterft zonder zich met God of Kerk te willen verzoenen is zeer zeldzaam in ons katholijk Limburg. Men herinnert zich niet in Tongeren de bedroevende plechtigheid eener burgerlijke begrafenis gezien te hebben. Over veertien dagen had zulks in Tongeren plaats.

en marcheerde toen naar de deur van het kabinet.

Deze was nog niet geheel achter hem gesloten, toen de deur aan de overzijde der kamer geopend werd, en Louise van Hohendorf zich vertoonde.

De koning knikte haar toe en wenkte haar met een vriendelijken glimlach, dat zij naderbij komen zou.

— Wel, mijn allerliefste kind, vroeg hij, zijt gij nog altijd van plan om in een meisjsgesticht te gaan?

— Ja, uw majesteit, nog altijd!

— Ook wanneer ik u zeg, dat ik een blinken dapperen officier voor u uitgezocht heb, die met u trouwen moet?

— Sire, ik smeek om geen andere genade, dan om in een gesticht te mogen gaan!

— Onzin! Ik vraag om uwe hand voor een jongen luitenant, die u gezien heeft en u bemint. Gij zult toch niet nee zeggen!

— Ja, uw majesteit.

Gij zegt dus ja?

— Neen, uw majesteit, ik zeg neen. Ik kan onmogelijk met den luitenant trouwen.

— Omdat gij den ouden vlaggejonker bemint niet waar?

— Ja, uw majesteit, omdat ik den ouden vlaggejonker lief heb. En thans kom ik eerst in vollen ernst tot uwe majesteit met mijne bede: stel mij in de gelegenheid om in een gesticht te gaan.

— En thans wil ik daaraan juist mijne toestemming niet geven. Daar, ga daar eens in de venster-nissen staan en verschuil u achter de gordijnen. Ik beveel u nu eens te toonen, dat er ook vrouwen zijn, die niet altijd als de ganzen behoeven te snateren, al valt er ook een kapitaal te redden. Zwijg tot dat de gordijnen worden weggeschoven. Gij zult met mijn jongen luitenant trouwen, dat zeg ik u, en ik geef u een uitzet van tienduizend thaler. Ga thans!

Louise sloop treurig naar de venster-nissen, en toen de gordijnen achter haar waren dichtgeschoven,

M. Noyen, opsteller der *Vedette*, na twintig jaren zonder ophouden den oorlog gevoerd te hebben tegen Kerk en godsdienst, stierf zoo als hij geleefd had zonder zich met de Kerk te willen verzoenen.

Had men zich bepaald met dezen ongelukkigen eenvoudig naar het kerkhof te vervoeren, zonder van zijne begrafenis eene ongodsdienstige manifestatie te maken, dan voorzeker ware er niets te zeggen geweest.

Noyen was vrij te sterven zoo als hij het goed vond, zelfs als vrijdenker of geus. Maar de godsdienstige gevoelens der overgrote menigte der tongersche burgerij moesten bij deze gelegenheid gekerbiedigd worden.

Ik versta dat de vreemde vrijdenkers uit Brussel, Luik en Antwerpen naar Tongeren gestroomd zijn, om deel te nemen aan de God en menschtergende begrafenis van eenen vrijdenker. Deze vieze mannen zagen hierin de gelegenheid om hunne goddelooze leeringen vooruit te zetten op eenen nieuwen smaad aan den katholieken godsdienst aan te doen.

Maar wat niet te verstaan is, dat is dat er een zeker getal inwoners van onze stad aan die mascarade deel genomen hebben.

Wel is waar, de groote meerderheid onzer bevolking is er vreemd aan gebleven; doch had slechts een enkele Tongenaar er aan mede gedaan, dat was nog een te veel.

Men kan geen twee meesters dienen; men is een kristen mensch of men is het niet; wie anders zegt is maar een suffer.

Ik schrijf dit nergens anders voor dan om te toonen dat onze liberalen niets anders zijn dan vrijdenkers die den moed niet hebben hun vaandel te toonen. Al wie niet steekblind is, heeft dit sedert lang gezien. Ongelukkig zijn er nog armgeestige lieden die zich laten wijs maken dat de liberalen geen vijanden zijn van Kerk en godsdienst. Na hetgeen men in Tongeren gezien heeft bij de begrafenis van den ongelukkigen Noyen, zal men dit toch aan geen verstandig mensch meer kunnen wijs maken.

Een lezer van den *Postrijder*.

De gemeente-raad van Tongeren zal binnen eenige dagen overgaan tot de gedeeltelijke hernieuwing van de commissie van het hospitaal en van het bureel van weldadigheid. De twee uitgaande leden zijn: voor het hospitaal de heer advocaat Bettonville, voor het bureel van weldadigheid de heer Goor-Bellefroid.

In het belang der beide gestichten zou het te wenschen zijn dat de twee uitgaande leden herbenoemd werden. Doch geen van beiden hoort toe aan de politieke denkwijze der liberale meerderheid die op het stadhuis zetelt. Van dan af kan men verzekerd zijn dat zij zullen van kant gezet worden, juist zoo als over een jaar de heer Daris buiten de commissie van het hospitaal gestoten werd.

Onder alle vorige stadsbesturen was het gebruikelijk van de uitgaande leden te hernoemen bij het einde van hunnen tijd. Dit is het geval geweest met alle uitgaande leden der commissie van hospitaal en armbestuur, tot op het oogenblik dat de uitsluitende liberale partijgeest zich van 't stadhuis heeft meester gemaakt.

Men kan er zich dus aan verwachten de heeren Bettonville en Goor aan de deur te zien zetten en

riep de koning met luter stemme:

— Kom, nu maar weder binnen mijnheer de luitenant!

De deur ging open, en Wilhelm marcheerde in militaire houding de kamer weder binnen, tot vlak bij den koning, zooals deze hem met een wenk gebod.

— Gij hebt u bedacht, niet waar? vroeg de koning. Gij zijt tot inzicht gekomen, dat een luitenant niet trouwen kan met een arm meisje?

— Ja, uw majesteit, dat zie ik in, en daarom smeek ik uwe majesteit om de genade van onghewild te mogen blijven.

— Dat kan niet; uwe bruid is daar, en ik heb haar reeds gezegd, dat ik u voor haar gestemd heb. Gij zult wel tevreden zijn, want het is een aardig meisje.

— Sire, al was zij zoo schoon als eene godin, ik zou haar toch niet kunnen huwen.

— Nu, nu wij willen eens zien, of gij den moed hebt, dat aan de bruid, die ik voor u bestemd heb, in 't gezicht te zeggen. Marcheer eens naar die gordijn toe. Een, twee, drie! En kom gij thans uit uw schuilhoek te voorschijn, mijn kind!

De gordijnen werden weggeschoven, en Louise kwam met een van vreemde schitterend gelaat uit de venster-nissen te voorschijn.

De jonge luitenant schreeuwde het uit van verrassing, en geheel en al de tegenwoordigheid des konings vergetende, ijde hij naar haar toe, en knelde haar in zijne armen.

— Louise, mijne geliefde Louise!

— Mijn Wilhelm, mijn dierbare Wilhelm!

— En zalig van verrukking hielden zij elkander omhelsd, en met een oog van geluk zagen zij elkander aan.

— Nu, vroeg de koning hen toeknikkend, heb ik het nu goed gemaakt, mejonkvrouw Louise van Hogendorf? Bemint gij nog altijd uw ouden vlaggejonker, of neemt gij mijn jongen luitenant?

— En gij, mijnheer de luitenant, neemt gij het

DE OUDE FRITS.

NAAR HET HOOGDUITSCH.

(9^e VERVOLG.)

— En hebt gij geen andere bloedverwanten, geene broeders of zusters?

— Neen, sire, broeders of zusters heb ik niet.

— Ook geene andere familiebetrekkingen?

— Slechts eene nicht.

— Zoo? eene nicht? Nu, laat die nicht maar rusten! Gij moet uzelve eene familie vormen. Gij zijt luitenant, en ik betaal uwe uitrusting. Bovendien zal ik voor u uit werven gaan. Ik ken hier in de omstreken een meisje van oud-adelijke afkomst en met een groot vermogen. Haar vader is dood, en dus is zij mijne pupil. Ik geef haar aan u met haar geheel vermogen. Binnen acht dagen moet het bruiloft zijn. Hoe nu, zwijgt gij? Waarom bedankt gij mij niet?

— Uwe majesteit, ik kan niet bedanken voor eene genade, welke ik niet aannemen kan.

— Wat? Kunt gij mijne genade niet aannemen? Gij zult toch de rijke partij, welke ik u aanbied, niet durven afslaan?

— Sir, over mijn leven kan uwe majesteit beschikken, maar niet over mijn hart. Ik zal nimmer eene meisje huwen, dat ik niet bemint, en dat mij niet lief heeft.

— Dat zijn schoone denkbeelden voor een roman! Van liefde alleen kan men niet leven!

— Maar van geld ook niet, uwe majesteit; dat leeren wij uit het voorbeeld van koning Midas, die bijna den hongersnood stierf, omdat alles wat hij aanraakte in goud veranderde.

— Dat hoort in de mythologie thuis, en aan deze geloof niemand meer, mijn geleerde mijnheer de luitenant? Scheit uit met dien onzin van uwe liefde! Dat zijn dweperijen en droombeelden

van de jeugd. Maar niet altijd blijft men jong, na verloop van tien jaar zult gij mij zeer dankbaar zijn, dat ik u aan zulk eene rijke partij geholpen heb. Het blijft er bij, gij trouwt met het rijke meisje, waarmede ik u kennis zal laten maken.

— Uwe majesteit, wees mij genadig! ik kan haar niet huwen!

— Waarom kunt gij dat niet? Bemint gij misschien een ander meisje?

— Ja, uwe majesteit, ja, ik bemint een ander meisje, en ik zal nimmer ophouden haar lief te hebben, want zij bezit mijn hart en mijn woord.

— Is zij rijk, dat andere meisje?

— Zij is arm, evenals ik zelf.

— Het is dus eene van die domme liefdesgeschiedenissen, zooals die onder u, luitnants, zoo dikwijls plaats vinden. Er kan niets van komen, zeg ik u. Gij trouwt met het meisje, dat ik voor u bestemd heb. Stil mor niet!

En terwijl de koning zo sprak, belde hij hevig.

— Is de jonge dame daar welke ik hier doen komen heb? vroeg hij den binnentredenden kamerhuzaar.

— Om uwe majesteit te dienen, zij wacht in de voorkamer.

— Over vijf minuten moet zij hier binnenkomen. Ga thans heen! 't Is het jonge meisje, mijne pupil, waarmede gij trouwen moet, zegde de koning, zich weer tot den jongen man wendende.

— Uwe majesteit, ik kan waarlijk niet met haar trouwen, want....

— Want gij zijt een eingenzinnige vent, dien men eerst tot rede moet brengen, en dat zal ik doen. Daar, ga in mijn kabinet, en wacht daar zo lang tot dat ik u binnenroep, om u aan uwe bruid voor te stellen.

— Uwe majesteit, maar....

— Geef acht! kommandeerde de koning. Links in de flank! Links om keer! Marsch?

En Wilhelm, die niet ongehoorzaam kon zijn aan dat koninklijke commando, keerde links om,